

زیر پوست جهش ارزی

نرخ ارز در شرایطی روبه فزونی نهاده که انتظارات نقش پیشران آن را ایفا می کند. بانک مرکزی نیز بستن راه های خروج سرمایه و تجهیز منابع ارزی برای ماه های پایانی سال را هدف گرفته است

محمد حقگو
economice@khorasannews.com

بازار ارز در روزهای اخیر بار دیگر در مسیر افزایشی قرار گرفته و ارقام جدیدی از جمله سطوح ۲۷۰ هزار تومانی را ثبت کرده است. اما در شرایطی که تحلیل های سطحی سناریوهایی نظیر اقدام دولت برای جبران کسری بودجه با استفاده از رشد نرخ ارز و یا شرایط خاص انسداد درآمدهای نفتی را مطرح کرده اند، واکاوی لایه های زیرین بازار نشان می دهد که ماجرا کاملاً متفاوت است. به طوری که باید موتور محرک اصلی این جهش را، نه متغیرهای بنیادین، بلکه «شعله ور شدن انتظارات تورمی» و «فعال شدن جریان خروج سرمایه» دانست. میلاد سالمی کارشناس مسائل اقتصادی در گفت و گو با خراسان، ابعاد ناگفته بازار ارز، دلایل جهش انتظارات کنونی، واقعیت نفت روی آب، پازل استراتژی بانک مرکزی و چشم انداز پیش رو را تشریح کرده است.

صادرات و درآمدهای نفت به بن بست رسیده است؟

به گفته این کارشناس اقتصادی، در شرایطی که متغیرهای بنیادین اقتصاد در حال حاضر تحول خاصی را نشان نمی دهد، به وضوح می توان نقش انتظارات افزایش نرخ ارز را بر شدت گرفتن خروج سرمایه از جریان اقتصاد به اشکال گوناگون از جمله خرید دلار و طلا مشاهده کرد.

در حال حاضر تصور شکل گرفته در بین برخی فعالان بازار اقتصاد این است که تا دو ماه دیگر صادرات نفت روی آب و پتروشیمی به پایان می رسد و کشور با خلأ کامل ارزی مواجه خواهد شد؛ تصویری که منجر به فعال شدن زود هنگام تقاضای احتیاطی شده است.

در این میان، ادعای اخیر وزیر خزانه داری امریکا مبنی بر پایان نفت روی آب در هفته جاری نیز مورد توجه قرار گرفته است. ادعایی که کاملاً غیرواقعی است. چرا که شواهد و پیش بینی ها نشان می دهد ایران حداقل تا اواخر آبان ماه، نفت روی آب برای فروش به چین در اختیار دارد. این نفت در دوره توافق اسلام آباد از تنگه هرمز خارج شده و نزدیک سواحل چین در حال تحویل و فروش به پالایشگاه های این کشور است.

این صاحب نظر با تأکید بر این که گزاره عدم خرید نفت از سوی چین بی اساس است، افزود: «امروز قیمت تحویل فیزیکی نفت به ۱۲۰ دلار رسیده و در این سطوح قیمتی، نفت اساساً روی زمین نمی ماند؛ بنابراین حداقل تا پایان آبان به نظر نمی رسد ایران با مسئله فروش نفت روبرو باشد.»

افق صادرات پس از آبان و دوام جریان وصول منابع
در این حال دونکنه قابل توجه در خصوص صادرات نفت و وصول درآمدهای نفتی در میان مدت وجود دارد:

کف صادراتی نیم میلیون بشکه ای: از اواخر آبان به بعد، اگر چه احتمالاً میزان فروش فیزیکی نفت کاهش معناداری خواهد یافت، اما برآوردها نشان می دهد که در بدترین

بدینوسیله از

آقایان فاروق شیرخانی

داوود، داوود و داریوش شیرخانی

به جهت زحمات بی دریغشان

در برگزاری مراسم ختم برادرم

شادروان سیدهادی معین شهیدی

تشکر و قدردانی می نمایم.

خانواده معین شهیدی

برشهاد خنوار آرمش و وقار
برشهاد آرام راه رفتن
در تشییع جنازه های مردگانتان

پدرم

حاج محمد مهدی هروی

تو ماندنی ترین عزیز رفته ی منی،

چه خوش نشسته مهرت به تار و پود جان من.

تو زنده در منی و من ادامه می دهم تو را،

چنان غمت که جاودانه مانده در جهان من...

هفت سال گذشت و هنوز دلتنگت هستیم

مثل همان روز اول.

همسر و فرزندان

۲۱۰۵۴۰

توافق را به بازار می داد.

اما در شرایط فعلی، ادراک اقتصاد این است که سایر کشورها در وضعیت عادی به سری می برند و فشار تنها بر دوش ایران است و نفت ایران در معرض توقف صادرات در آینده ای نزدیک قرار دارد؛ در نتیجه در غیاب یک ددلاین مشخص، این برداشت شکل می گیرد که گشایشی در کار نیست و خرید دلار در هر قیمتی سودآور است.

در اینجا یک مقایسه ساده بین بازده انتظاری دلار با صندوق های در آمد ثابت قابل توجه است. این کارشناس اقتصادی با بیان این که اگر مثلاً فرض شود نرخ دلار تا پایان سال ۳۰ هزار تومان معادل حدود ۱۰ درصد افزایش یابد، می گوید: این بازده با سود قطعی و بدون ریسک صندوق های در آمد ثابت در ماه های باقی مانده تا پایان سال (که حدود ۱۷ درصد بر آورد می شود) برابری نمی کند و نشان از این دارد که خریداران ارز در نرخ های فعلی، در حال تحمل ریسک بسیار بالایی نسبت به بازدهی پیش رو می شوند.

استراتژی هوشمندانه بانک

مرکزی: خالص خرید مثبت

برای گردنه های آذر و بهمن

نکته قابل تأمل دیگری که در حال حاضر وجود دارد، رویکرد کلی بانک مرکزی است. برخلاف تصور عمومی، داده ها نشان می دهد خالص خرید ارز توسط این بانک از پایان شهریور تا انتهای هفته اول مهر، مثبت بوده است. سه نکته مهم در اینجا وجود دارد:

تجهیز برای دو موعده حساس تجاری: بانک مرکزی پایان سال میلادی (پایان آذر) و پایان سال چینی (پایان بهمن) را که مواعید اصلی تسویه حساب های تجاری است پیش بینی کرده

و در حال جمع آوری و تجمیع توان ارزی برای مدیریت بازار در آن دو مقطع کلیدی است.

انتخاب رشد تدریجی به جای شوک

ارزی: در شرایط تداوم محاصره، سیاست گذار با فرض افزایش نرخ ارز در ماه های آتی، سیاست رشد تدریجی و هدایت شده نرخ در شرایط کنونی را نسبت به مقابله جدی کنونی و در عوض روبرو شدن دفعی با شوک های احتمالی ارز در ماه های آتی ترجیح داده است. این سیاست ضمن ایجاد فرصت بهتر برای تدبیر ذخایر، از بروز تکانه های مخرب در اقتصاد نیز جلوگیری می کند.

سناریوی ریزش و ریسک خریداران: البته موضوع قابل تأمل دیگر اینجاست که ممکن است فرض افزایش نرخ ارز که در بالا گفته شد، محقق نشود و از آنجا که نرخ کنونی با هیچ متغیر بنیادینی همخوانی ندارد، در صورت بروز هر گونه گشایش و بهبود انتظارات، بازار پتانسیل ریزش شدید خواهد داشت و خریداران در این سقف های قیمتی ضرر سنگینی خواهند داشت؛ در آن حالت تنها هزینه پیش روی بانک مرکزی فرایند جذب مجدد (در اصطلاح فنی هدم نقدینگی) ریال هایی است که برای خرید ارز وارد اقتصاد کرده بود.

معمای حباب ۲ هزار تومانی درهم

سالمی البته به یک نشانه فنی مهم در روزهای اخیر که باید در ادامه شفاف شود، اشاره کرده و می گوید: تنها ابهام موجود، سبقت گرفتن نرخ درهم نسبت به اسکناس تهران با حبابی در حدود ۲ هزار تومان در روزهای اخیر است؛ در حالی که پیش از این اسکناس تهران همواره جلوتر حرکت می کرد. این وضعیت احتمال بروز یک اختلال مقطعی در حوزه درهم را تقویت می کند.

فعال سازی ابزارهای مقابله با خروج سرمایه

موضوع دیگری که در حال حاضر در راستای کاهش نوسانات و مقابله با انتظارات بر بازار ارز اهمیت دارد، برخی اقدامات اصلاحی بانک مرکزی برای مهار خروج سرمایه از چرخه اقتصاد است. خبرگزاری فارس اعلام کرد بانک مرکزی قصد دارد حساب ها و درگاه های ریالی برخی صرافی های رمزارزی را به دلیل سفارش گذاری های مصنوعی در بازار تتر و ایجاد اختلال در قیمت گذاری تتر و بازار ارز مسدود کند.

اطلاعیه های بانک مرکزی در خصوص ممنوعیت بانک ها برای ارائه تسهیلات خرید ارز و طلا و رمز ارز و محدود کردن ساعات معاملات تتر و هم چنین اولتیماتوم مرکز اطلاعات مالی نسبت به جلوگیری از ادامه فعالیت صندوق های قرض الحسنه بدون مجوز بانک مرکزی از جمله سیاست های اتخاذ شده در روزهای اخیر است.

یادداشت

علی محمدی
info@khorasannews.com

دلار برای تولید یا سفته بازان؟

بانک مرکزی اعلام کرده در مرحله نخست یک میلیارد دلار ارز عرضه می کند و هر فرد بالای ۱۸ سال می تواند تا سقف ۱۰ هزار دلار از طریق پنج بانک خریداری کند. در این خصوص چند نکته حائز اهمیت است:

۱. بازار آزاد ارز از دو بخش تشکیل شده است: بخشی از تقاضا مربوط به وارداتی است که دولت به آن هارز تخصیص نمی دهد؛ این کالاها شاید ضروری نباشند، اما واقعیت نیاز بازارند. بخش دیگر، تقاضای احتیاطی و سفته بازانه افرادی است که دلار را برای حفظ ارزش دارایی یا سوداگری نگهداری می کنند. پرسش اساسی اینجاست: اگر منابع ارزی در دسترس است، اولویت دولت باید کدام بخش باشد؟

۲. سیاست عرضه اسکناس شاید در کوتاه مدت تب بازار را کم کند، اما تقاضای سفته بازان را از بین نمی برد، بلکه صرفاً آن را از بازار غیررسمی به باجه های رسمی می کشاند. ارزی که صرف نگهداری در گاو صندوق شود، کالا و تولیدی ایجاد نمی کند؛ در حالی که ارز تخصصی به تولید، بار دیگر به چرخه اقتصاد بازمی گردد.

۳. تجربه مداخلات پیشین نشان داده اگر تزریق ارز صرفاً برای چند روز نرخ را مهار کند، با پایان عرضه، فشار تقاضا با شدت بیشتری باز خواهد گشت و تنها بخشی از منابع نقد کشور مستهلک شده است.

۴. نرخ اعلامی عرضه نیز حساسیت بالایی دارد. حتی اگر سیاست گذار این عدد را نرخ تعادلی نداند، پذیرش معامله در این سطوح عملاً سیگنال مرجع را به بازار مخابره کرده و انتظارات تورمی را انگر می کند.

در این میان، تنها نقطه قوت جانبی چنین طرحی - در کنار جذب موقت نقدینگی - امکان رصد مالیاتی و شفاف سازی تراکنش افرادی است که توان خرید چند صد میلیونی دارند تا دست کم در پایش دهک های حمایتی دولت به کار آید؛ هر چند این دستاورد نیز توجه کننده اصل مسئله انحراف منابع نیست.

همکار ارجمند

جناب آقای دکتر حسین نگهبان سیوکی

در گذشت پدر عزیزتان را به شما و خاندان معزز

تسلیت عرض می کنیم

و از خداوند برایتان صبر و اجر مسئلت داریم

اعضای هیئت علمی

و کارکنان مرکز تحقیقات ارتوپدی دانشگاه

۲۱۲۰۵۱

تابود به چهره مهربان

صداقت بیان و صفای وجودش افتخار می کردیم

و اینک که نیست به اعتبار نام نیکش به خود می بالیم

با نهایت ادب و قلبی مالا مال از اندوه

به استحضار می رسانیم

مرحوم ناصر فریبرز

به سرای جاودان شتافت

مراسم یزر گذاشت و ختم آن عزیز

امروز یکشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۷/۱۲ از ساعت ۱۴:۳۰ الی ۱۶

در مسجد الزهرا احمدآباد (حد فاصل ابودر و رضا)

برگزار می گردد.

حضور شما سروران گرامی تسلی بخش قلوب داغدار ما

و ارج نهادن به مقام شامخ آن مرحوم خواهد بود

خانواده فریبرز

تشریفات شریف

۲۱۲۰۵۸